

**Regler for
ForskEL programmet
Administration af forsknings-, udviklings- og
demonstrationsprojekter, der gennemføres
med PSO-støtte**

(Regler for de projektansvarlige virksomheder eller institutioner vedrørende projektbeskrivelse, kontrakt, betingelser for udbetaling af støtte, rapporter m.v.)

Indhold

1.	Indledning	3
1.1	Ansøgning	3
1.2	Kontrakt og bilag	3
2.	Projektstart	3
2.1	Projektdeltagere	3
3.	Perioderapportering og afvigelser	4
3.1	Udgifter	5
3.2	Bogføring	6
4.	Udbetaling af tilskud	6
5.	Projektafslutning	7
5.1	Revision	7
5.2	Slutregnskab	7
5.3	Slutrapport	7
5.4	Afslutningsskema	8
5.5	Formidling af resultater	8
5.6	Markedsføring og patentbeskyttelse	8
6.	Kommercielle forhold	8
6.1	Tilbagebetaling	8
6.2	Kommercialisering af resultater	9
7.	Optagelse/overdragelse af patenter og overdragelse af rettigheder, opfindelser mv. udspringende af projektet.	9
8.	Ansvar og rettigheder	10
9.	Inhabilitet	11
10.	Statsstøtteregler	12
11.	Lovgrundlag	13

1. Indledning

Iflg. lov om elforsyning (se lovgrundlag i afsnit 11) er Energinet.dk forpligtet til at sikre gennemførelsen af den nødvendige forskning, udvikling og demonstration (FUD) for udnyttelsen af miljøvenlige elproduktionsteknologier. Energinet.dk er desuden underlagt EUs regler for statsstøtte, se mere herom i afsnit 10.

Dette notat fastlægger de generelle regler for gennemførelse af sådanne projekter under ForskEL-programmet. Det vil sige de administrative krav til projektets beskrivelse, budget og gennemførelse, betingelser for udbetaling af PSO-støtte, rapportering m.v.

1.1 Ansøgning

Med indsendelse af den underskrevne ansøgning bekræfter den projektansvarlige virksomhed og øvrige projektdeltagere, at man er villig til at påtage sig gennemførelsen af projektet. Ansøgningen skal som hovedregel udfyldes på engelsk, men dansk accepteres i tilfælde, hvor det er nødvendigt.

1.2 Kontrakt og bilag

Der er udarbejdet en kontrakt for det godkendte projekt. Grundlaget for kontrakten er love og bekendtgørelser beskrevet i afsnit 11, samt den godkendte ansøgning inklusive eventuelle bilag til ansøgningen.

Obligatoriske bilag til kontrakten er den godkendte ansøgning inklusive eventuelle bilag til ansøgningen, revisionsinstruks samt nærværende regler.

Enhver afvigelse fra nærværende regler skal fremgå entydigt af kontrakten eller af bilag til denne.

Eventuelle efterfølgende ændringer i kontraktgrundlaget skal ske skriftligt som en kontraktændring til den oprindeligt indgåede kontrakt.

2. Projektstart

Den projektansvarlige virksomhed eller institution har ansvaret for at udarbejde og indgå de fornødne aftaler med øvrige partnere og underleverandører i projektet, så disse ligeledes underlægges Energinet.dk's krav til projektdeltagelse. Energinet.dk har ret til indsigt i disse aftaler.

Udgifter på projektet kan afholdes fra den dato, hvor kontrakten er underskrevet af begge parter. I særlige tilfælde kan Energinet.dk tillade, at projektet påbegyndes inden endelig underskrift på kontrakten foreligger. En sådan tilladelse gives skriftligt med samtidig angivelse af betingelserne for den tidligere projektstart.

2.1 Projektdeltagere

Alle væsentlige projektdeltagere er navngivet i ansøgningskemaet: Den person, der tegner den projektansvarlige virksomhed/institution, faglig projektleder, nøglemedarbejdere og projektpartnere. Derudover kan der være tilknyttet underleverandører og eksterne konsulenter til projektet.

Virksomheder, institutioner eller personer navngivet i ansøgningskemaet kan kun udskiftes efter aftale. Udskiftningen kan ske, hvis Energinet.dk er skriftligt informeret om baggrunden herfor og dette er godkendt skriftligt.

Energinet.dk kan:

- kræve nøglemedarbejdere og partnere udskiftet, hvis deres indsats i projektet ikke er tilfredsstillende. Udskiftningen skal ske hurtigst muligt efter, at kravet herom er fremført.
- kræve etablering af en styregruppe og/eller en følgegruppe for projektet og har ret til at udpege en repræsentant som bisidder i styregruppen eller som medlem af følgegruppen.
- til enhver tid have mulighed for at deltage i følgegruppen. Den projektansvarlige virksomhed/institution vil blive hørt om forslag til medlemmer af følgegruppen, før de udpeges (svarfrist på 10 arbejdsdage).

3. Perioderapportering og afvigelser

Den projektansvarlige virksomhed/institution skal indsende perioderapport for projekterne to gange årligt (se skema til perioderapportering). Indsendelsesfristerne er den **9. januar** og den **9. august**. Perioderapporteringen skal **som hovedregel udfyldes på engelsk**, men dansk accepteres i tilfælde, hvor det er nødvendigt.

I perioderapporten redegøres for projektets faglige resultater i den forløbne periode. Der gøres status for projektets faser og milepæle, og den kommende periodes arbejde beskrives. Er der afvigelser eller problemer, **skal** disse beskrives. Det skal fremgå af perioderapporten, hvorledes de opnåede resultater svarer til de opstillede mål.

Det forudsættes, at den projektansvarlige virksomhed/institution gennem sine daglige ledelsesrutiner intensivt prøver at opfange og rette afvigelser, så projektet følger den aftalte plan.

Konstaterer projektlederen, at der er afvigelser fra den oprindelige plan, eller kan det forudses, at sådanne vil indtræffe, skal projektlederen omgående orientere Energinet.dk herom. Er afvigelserne af en sådan art, at der må forventes ændringer i tidsforløbet som forskydning af milepæle eller slutrapporteringstidspunktet, skal der forhandles om en ny tidsplan. Projektlederen skal herunder sandsynliggøre, at afvigelsen var uundgåelig, og hvorledes han/hun fremtidigt vil sikre tidsplanens overholdelse.

Økonomiske forhold for perioden beskrives og dokumenteres på perioderapportens bilag med kopier af relevante fakturaer. (se afsnittene **Udgifter og Udbetaling**).

Perioderapporten underskrives af den projektansvarlige virksomhed/institution.

Væsentlige ændringer i fagligt indhold, tidsplan samt økonomi og budget skal godkendes skriftligt. Derfor skal der fremsendes en skriftlig begrundet anmodning herom til Energinet.dk.

Hvis anmodningen gælder en begrænset forlængelse af projektet skal anmodningen være Energinet.dk i hænde senest 3 måneder før projektets afslutning. E-mail accepteres som en skriftlig henvendelse.

Hvis perioderapporten ikke kan godkendes, er den projektansvarlige virksomhed/institution forpligtet til at lave en ny.

Energinet.dk har til enhver tid ret til at anmode om yderligere oplysninger og for egen regning eventuelt lade en udenforstående gennemføre en teknisk/økonomisk vurdering af projektet.

3.1 Udgifter

Med henvisning til kontrakten dækkes de godkendte budgetterede udgifter til projektet. Der sker ikke regulering af tilsagnet for løn- og prisudvikling i projektperioden.

Projektudgifterne opgøres på følgende omkostningsarter (se ansøgningskemaet): Lønomskostninger, rejser og opholdsudgifter, eksterne tjenesteydelser (fremmede tjenesteydelse), anskaffelse af apparater, udstyr og materialer samt andet. (Posten "andet" skal være specificeret).

For **private virksomheder/institutioner** kan der til basislønudgiften lægges et standardomkostningstillæg, der som udgangspunkt maksimalt kan udgøre 50 % af basislønudgiften, til delvis dækning af de indirekte udgifter, mens resten skal dækkes af egenfinansiering.

For **offentlige virksomheder/institutioner** kan omkostningstillægget lægges på alle udgifter, men må højst udgøre 20 % af disse.

Tilskud til **lønudgifter** ydes på grundlag af de faktiske lønninger (grundlag for beregning af feriepenge) til de involverede personer. Timelønnen for de deltagende medarbejdere (inden overhead) udregnes som den enkeltes nettoårsløn (= basismånedsløn uden ferietillæg og pensionstillæg ganget med 12) divideret med 1.650. I budgettet, som er grundlag for PSO-støtten, kan der tages højde for en rimelig lønstigning over projektperioden. På forlangende skal nettoårslønnen henholdsvis timelønnen kunne dokumenteres.

Inden for rammebevillingen kan der gives støtte til forskeruddannelse. I tilknytning til et ph.d.-studium skal der ydes et årligt uddannelsestilskud, **taxameterbidrag**, til institutionen på 80.000 kr. Dette beløb skal udredes af bevillingen. Støtten reguleres ikke gennem bevillingsperioden.

I det omfang uddannelsestilskuddet overføres fra projektkontoen til en anden konto på institutionen, sker regnskabsafleggelsen i form af kontoudtog, som dokumenterer overførslen.

Tilskud til **rejseudgifter** ydes på grundlag af rejseregler og satser for ansatte i statens tjeneste.

Moms er ikke indregnet i støttebeløbet (Jfr. Momsnævnets afgørelse TfS 1987.962). Alle udgifter opgøres og honoreres således uden moms.

Der ydes ikke støtte til udgifter, som har karakter af løbende driftsudgifter, f.eks. **almindeligt IT-udstyr, husleje og revisorudgifter** i forbindelse med projektet.

Der ydes ikke støtte til udgifter i forbindelse med **udtagning af patenter** i relation til projektet.

Af hensyn til Energinet.dk's årsregnskab skal bilag på udgifter afholdt i kalenderårets anden halvdel indsendes **senest den 9. januar** for det afsluttede år.

3.2 Bogføring

Den projektansvarlige virksomhed skal sikre, at der omkring forvaltningen af projektdudgifterne er tilrettelagt en betryggende og effektiv forretningsgang, der sikrer korrekt bogføring, herunder at bogføringen er indrettet således, at udgifterne vedrørende det enkelte projekt holdes adskilt fra den projektansvarlige virksomheds øvrige indtægter og udgifter.

4. Udbetaling af tilskud

Udbetaling af penge til projekter under ForskEL-programmet forudsætter, at den projektansvarlige virksomhed/institution indsender en perioderapport, som udover at beskrive fremdriften i projektet også indeholder en opgørelse over periodens afholdte udgifter samt de akkumulerede udgifter.

Inden udbetaling kan finde sted, skal Energinet.dk foretage en faglig og økonomisk godkendelse af perioderapporten.

Efter godkendelse af perioderapporten udbetales et beløb svarende til de dokumenterede udgifter for den afsluttede periode.

Såfremt det fremsendte materiale er utilstrækkeligt for vurderingen af projektet, kan Energinet.dk til enhver tid anmode om yderligere oplysninger, eventuelt lade en udenforstående, der ikke selv har kommercielle interesser inden for området, gennemføre en teknisk og økonomisk vurdering af projektet.

De sidste 10 % af den aftalte støtte tilbageholdes, indtil Energinet.dk har godkendt slutrapporten, der foreligger et afslutningsskema og der er aflagt regnskab (se afsnittet herom).

Specielle terminer eller betingelser for udbetaling kan være aftalt i kontrakten.

Hvis særlige forhold f.eks. vedrørende projektets varighed taler herfor, kan der aftales et andet betalingsforløb.

Udbetaling foregår til anerkendt pengeinstitut efter ønske fra den projektansvarlige virksomhed/institution.

5. Projektafslutning

Senest to måneder efter at et projekt er afsluttet, skal der indsendes afsluttende materiale:

Revideret slutregnskab, afslutningsskema (se skema hertil) samt slutrapport. Afslutningsskema og slutrapport skal **som hovedregel udføres på engelsk**, men dansk accepteres i tilfælde, hvor det er nødvendigt.

5.1 Revision

For private virksomheder gælder at regnskabet skal være påtegnet af en statsautoriseret eller registreret revisor. Revisionen gennemføres i henhold til Revisionsinstruks for revision af regnskaber vedrørende forsknings- og udviklingsprojekter, der gennemføres med PSO-tilskud (bilag til kontrakten). Revisionsudgifter afholdes af den projektansvarlige virksomhed.

For offentlige institutioner gælder, at regnskabet skal være underskrevet af institutionens bestyrer eller en deraf bemyndiget.

For alle virksomheder – offentlige som private – gælder, at Energinet.dk for egen regning har ret til at lade en statsautoriseret revisor eller anden bemyndiget person gennemgå projektudgifterne (også ved uanmeldt revision hos den projektansvarlige virksomhed/institution, øvrige virksomheder eller personer nævnt i den godkendte ansøgning), der er afholdt i forbindelse med projektet.

5.2 Slutregnskab

Senest to måneder efter et projekt er afsluttet, skal der indsendes et afsluttende projektregnskab til Energinet.dk. Regnskabet skal være underskrevet og bære påtegning om den foretagne revision, jf. afsnittet om **"Revision"**.

Regnskabet skal opgøres i henhold til det budget, der er lagt til grund for kontrakten om tilsagn.

Energinet.dk har til enhver tid ret til at anmode om yderligere oplysninger og eventuelt at få gennemført en teknisk og/eller økonomisk vurdering af projektet.

5.3 Slutrapport

Rapporteringen fra det afsluttede projekt skal omfatte følgende:

- a) Projektnummer, projekttitel, navn og adresse og CVR-nr. (projektansvarlige virksomhed/institution).
- b) Et kortfattet resumé af projektet og dets resultater (2-5 sider).
- c) En egentlig slutrapport, der beskriver projektets forudsætninger, mål, gennemførelse og opnåede resultater (størrelsesorden 20-40 sider).

Energinet.dk offentliggør det kortfattede projektresumé (b) på www.Energinet.dk, ligesom slutrapporteringen ekskl. evt. fortrolige bilag (c) vil være offentligt tilgængelig. Slutrapport ekskl. evt. fortrolige bilag og afslutningsskema sendes til Forskningscenter Risøs Bibliotek, hvor det vil blive registreret i Nordisk Energiindeks (www.risoe.dk/nei)

5.4 Afslutningsskema

I afslutningsskemaet redegøres for projektets faglige resultater og strategien for anvendelse af resultater. Derudover udfyldes en finansieringsoversigt og skemaet underskrives af den projektansvarlige virksomhed/institution.

5.5 Formidling af resultater

Projektdeltagerne forpligter sig til at stille resultaterne af FUD-projekter til rådighed for offentligheden.

Ved offentliggørelse af materialet om projektet skal det af teksten fremgå, at projektet er støttet gennem ForskEL-programmet med angivelse af projektnummer og beløbets størrelse.

Energistyrelsen kan i særlige tilfælde tillade, at resultater ikke skal stilles til rådighed for offentligheden, eller at kun et resumé af resultaterne offentliggøres, jf. §20, stk. 2 i bekendtgørelse nr. 1463 af 19. december 2005. Ansøgeren skal, hvis det allerede vides når ansøgningen indsendes, i sin ansøgning redegøre herfor, hvilken begrænsning der ønskes i offentliggørelsen, og der skal gives en fyldestgørende begrundelse herfor. Ansøgning om begrænset offentliggørelse skal for ForskEL-projekter indsendes til Energinet.dk, som videresender anmodningen til Energistyrelsen, der afgør om anmodningen kan imødekommes.

5.6 Markedsføring og patentbeskyttelse

Af slutrapporten skal det fremgå, hvorledes den projektansvarlige tænker sig resultaterne markedsført og eventuelt patentbeskyttet.

Det tilskyndes, at den projektansvarlige sikrer beskyttelse af projektets innovative udviklinger mod plagiat f.eks. gennem optagelse af patenter. Det er en forudsætning, at der sker en markedsføring således, at projektets resultater kommer dansk energipolitik til gode. Der indføres desuden en beskyttelse, der sikrer, at evt. patent ikke umiddelbart overføres til udlandet, og den økonomiske og tekniske gevinst herved undrages dansk energipolitik. Reglerne herom er nærmere beskrevet i afsnittet om kommercielle forhold nedenfor.

6. Kommercielle forhold

Det er et krav til alle projekter, at de dele, som støttes med PSO-midler under ForskEL programmet, ikke på kort sigt må have kommerciel interesse for projektdeltagerne medmindre, der ydes en betydelig med- og egenfinansiering.

6.1 Tilbagebetaling

Hvis et projekt inden for en periode på op til fem år efter projektets afslutning udvikler sig kommercielt, så der i perioden indtjenes et netto-overskud på den udviklede teknologi, skal der tilbagebetales 50% af det modtagne støttebeløb, efter en forhandling med Energinet.dk. Ved beregning af overskud udledt af dette projekts resultater medtages støttemodtagerens driftsresultater i perioden, fra støttemodtageren har påbegyndt udviklingen af teknologien indtil fem år efter projektets afslutning. I projekter med flere deltagere skal beregningen af overskud foretages enkeltvis for hver deltager. Projekter med en med- og egenfinansiering på mindst 50 % er ikke omfattet af nærværende regler om en eventuel tilbagebetaling.

Viser det sig under gennemførelsen af et projekt, at projektet udvikler sig kommercielt, er den projektansvarlige forpligtet til hurtigst muligt at meddele dette til Energinet.dk. I sådanne tilfælde er Energinet.dk berettiget til at kræve tilstrækkelig sikkerhed for tilbagebetaling. Sikkerhedsstillelsen kan eksempelvis ske i form af pant i patentrettigheder m.v., transport i evt. betaling fra tredjemand eller en bankgaranti. Energinet.dk kan kræve tilsvarende sikkerhed, hvis et udtaget patent søges afhændet, der gives licens til dets udnyttelse inden for 5-års perioden, eller der planlægges salg til tredjemand af rettigheder, opfindelser mv. udspringende af projektet, jf. videre nedenfor i pkt. 7.

En af parterne uafhængig statsautoriseret eller registreret revisor opgør på basis af virksomhedens regnskab, hvilken andel heraf der kan henføres til resultaterne af det pågældende FUD-projekt. Der udfærdiges en tillægsaftale til den oprindelige kontrakt om PSO-støtte til projektet, hvori tilbagebetalingen er nærmere fastlagt. Tilbagebetalingen udgør 50 % af det modtagne støttebeløb inklusive tillæg af en rente efter renteloven svarende til Nationalbankens udlånsrente + 3 %. Energinet.dk er berettiget til at kræve tilstrækkelig sikkerhed for tilbagebetalingen eksempelvis i form af bankgaranti.

6.2 Kommercialisering af resultater

Hvis projektdeltagerne vælger ikke at kommercialisere resultaterne af et projekt, som Energinet.dk vurderer som kommercielle, kan Energinet.dk efter en rimelig frist give tredjepart adgang til projektets resultater med henblik på en kommercialisering. Projektdeltagerne er forpligtet til loyalt at stille resultater til rådighed for tredjepart i det omfang, Energinet.dk ikke selv besidder disse. Har de oprindelige projektdeltagere ydet en egenfinansiering, indgås der en aftale mellem projektdeltagerne, tredjemand og Energinet.dk om fordelingen af et eventuelt overskud af kommercialiseringen.

7. Optagelse/overdragelse af patenter og overdragelse af rettigheder, opfindelser mv. udspringende af projektet.

Der kan i projekter søges patenter, hvis muligheden opstår, også selv om der ikke er aftalt forholdsregler herfor i forbindelse med ansøgningen eller kontraktens udarbejdelse.

PSO-støtten ydes til et projekt under forudsætning af, at den projektansvarlige uden ugrundet ophold meddeler Energinet.dk, at patent søges udtaget på hele eller dele af det pågældende projekt, eller at der planlægges salg til tredjemand af rettigheder, opfindelser mv. udspringende af projektet.

Patenter kan ikke overdrages til erhververe bosiddende i udlandet inden for 5-års perioden. Ved eventuel overdragelse til et dansk datterselskab med udenlandsk moderselskab, skal overdragelsen fra sælgers side betinges af, at patentet forbliver, og anvendes, i det danske datterselskab inden for 5-års perioden. Det påhviler sælger at sikre, at dette vilkår indgår i overdragelsesdokumenterne.

Ovennævnte forpligtelse bortfalder fem år efter projektets afslutning til udgangen af kalenderåret.

Værdien af patenter indgår i projektets samlede økonomiske opgørelse på lige fod med f.eks. restværdien af udstyr, der er opbygget i projektet.

8. Ansvar og rettigheder

Energinet.dk kan ikke på noget tidspunkt drages til ansvar, hvis projektet skulle vise sig at krænke andres rettigheder herunder patenter, eller hvis projektet på anden vis skulle pådrage sig et ansvar over for tredjemand.

Energinet.dk kan stoppe finansieringen og trække sig ud af et projekt, hvis:

1. Projektet ikke overholder mål og budget.
2. Udviklingen (teknisk eller politisk) gør en fortsættelse meningsløs.
3. Det lovmæssige grundlag for støtte til PSO-FUD falder væk.
4. Det er indgået under falske forudsætninger fra projekthavers side.
5. Den projektansvarlige, dennes organisation eller partnere ikke overholder indgåede aftaler, udviser grov forsømmelighed eller svigagtig optræden.

Ad pkt. 2

Ønskes projektet bragt til ophør som følge af, at den tekniske eller politiske udvikling gør en fortsættelse meningsløs, så dækkes de direkte og dokumenterede udgifter, den projektansvarlige har i forbindelse med at bringe projektet til ophør. Der skal forinden træffes aftale om, i hvilket omfang den projektansvarlige virksomhed/institution skal levere en afrapportering, og hvorledes de indtil ophør opnåede resultater stilles til rådighed.

Alternativt kan Energinet.dk sammen med den projektansvarlige virksomhed/institution vælge at reformulere projektet.

Ad pkt. 4 og 5.

Skyldes ophævelsen de i pkt. 4 og 5 nævnte grunde, er Energinet.dk berettiget til at kræve den allerede udbetalte støtte tilbagebetalt. Der kan i sådanne situationer ikke rejses nogen form for erstatningskrav mod Energinet.dk.

9. Inhabilitet

For ForskEL-programmet gælder forvaltningslovens regler om inhabilitet. Nedenstående retningslinier gælder for såvel personer, der er udpeget til at deltage i behandlingen af en sag som for medlemmer af Energinet.dk's bestyrelse, der endeligt godkender projekterne. I det efterfølgende betegnes den, der er omfattet af nævnte personkreds, som "medlemmet".

Den, der er inhabil i forhold til en sag, må ikke træffe afgørelse, deltage i afgørelsen eller i øvrigt medvirke ved behandlingen af den pågældende sag. Den pågældende skal forlade mødelokalet under sagens behandling og må ikke yde nogen rådgivning i sagen til dem, der skal deltage i sagens behandling eller i en del af sagens behandling.

De nedenfor anførte habilitetskrav kan i ganske særlige tilfælde modificeres i henhold til forvaltningslovens § 4. Det skal dog understreges, at § 4 udgør en forholdsvis snæver undtagelse. Til uddybning henvises til Betænkning 1317, side 63-65. Et nært familiemæssigt tilknytningsforhold til en person, der selv ville være inhabil efter nedenstående regler, medfører inhabilitet. Ved nær familie forstås: Forældre, børn, ægtefælle, svigerinder, svogre, søskendebørn, svigerforældre og svigerbørn. Andre familiemedlemmer betragtes som nær familie, hvis medlemmet jævnligt omgås vedkommende.

Et fast samlivsforhold med en person, der selv ville være inhabil, medfører ligeledes inhabilitet. Samleverens familie betragtes i denne forbindelse som familie til medlemmet.

Inhabilitet foreligger i henhold til forvaltningslovens § 3, stk. 1, hvis

1. medlemmet selv har en særlig personlig eller økonomisk interesse i sagens udfald eller er eller tidligere i samme sag har været repræsentant for nogen, der har en sådan interesse,
2. medlemmets ægtefælle, beslægtede eller besvogrede i op- eller nedstigende linie eller i sidelinien så nær som søskendebørn eller andre nærstående har en særlig personlig eller økonomisk interesse i sagens udfald eller er repræsentant for nogen, der har en sådan interesse,
3. medlemmet deltager i ledelsen af eller i øvrigt har en nær tilknytning til et selskab, en forening eller en anden privat juridisk person, der har en særlig interesse i sagens udfald,
4. sagen vedrører klage over eller udøvelse af kontrol- eller tilsynsvirksomhed over for anden offentlig myndighed, og medlemmet tidligere hos denne myndighed har medvirket ved den afgørelse eller ved gennemførelsen af de foranstaltninger, sagen angår, eller
5. der i øvrigt foreligger omstændigheder, som er egnede til at vække tvivl om medlemmets upartiskhed.

10. Statsstøtteregler

ForskEL-programmet er underlagt EU's regler om statsstøtte til forskning og udvikling, der skal hindre konkurrenceforvridning mellem virksomheder. Der er dermed et loft for hvor stor en andel af projektets samlede omkostninger, PSO-støtten må udgøre.

Statsstøtte til FUD har imidlertid varierende indvirkning på markedet, og Kommissionen skelner mellem:

- **Grundforskning**, dvs. aktiviteter, der tager sigte på at udvide den generelle videnskabelige og tekniske viden, og som ikke er knyttet til noget erhvervs-mæssigt eller kommercielt formål
- **Industriel forskning**, dvs. forskning med henblik på udvikling af nye produkter, produktionsmetoder eller tjenesteydelser, eller som medfører en mærkbar forbedring af de eksisterende produkter, produktionsmetoder eller tjenesteydelser
- **Udviklingsaktiviteter på prækonkurrencetadiet**, dvs. en konkretisering af resultaterne af industriel forskning i en plan, et projekt eller en tegning for produkter, produktionsmetoder eller tjenesteydelser (f.eks. skabelse af en prototype, demonstrationsprojekter, pilotprojekter osv.).

PSO-støtte ydes ikke til grundforskning og grundforskning er dermed ikke med i nedenstående tabel, der viser den tilladte finansiering ud af de samlede projektkomkostninger:

Støtte	Industriel forskning	Udviklingsaktiviteter på prækonkurrencetadiet
Finansiering af forundersøgelser	75 %	50 %
Finansiering af et projekt	50 %	25 %
Maksimalt støtteloft på visse betingelser	75 %	50 %
Projekter af fællesskabsinteresse	75 %	50 %
Maksimalt støtteloft ved kumulering (statsstøtte og fællesskabsfinansiering)	75 %	50 %

I forbindelse med aktiviteter, der både omfatter industriel forskning og udviklingsaktiviteter på prækonkurrencetadiet, kan den acceptable støtteintensitet ikke overstige det vejede gennemsnit af ovennævnte støtteintensiteter.

Støtteintensiteten kan imidlertid forhøjes på visse betingelser (under posten "maksimalt støtteloft på visse betingelser"), bl.a. når støtten ydes til:

- små og mellemstore virksomheder: plus 10 procentpoint
- i visse regioner, som er dårligt stillet økonomisk: fra 10 til 15 procentpoint
- et projekt eller et program, der er udarbejdet i forbindelse med EU's rammeprogram for forskning og udvikling: plus 15 procentpoint, hvis projektet vedrører et reelt grænseoverskridende samarbejde: plus 25 procentpoint

- et projekt, der som led i samordningen af de nationale politikker for forskning og udvikling indebærer et grænseoverskridende samarbejde, som følges op af en bred offentliggørelse af resultaterne, af udstedelse af licenser og patenter: plus 10 procentpoint.

I ovennævnte tilfælde kan det maksimale støtteloft ikke overstige 75 % for støtte til industriel forskning og 50 % for støtte til udviklingsaktiviteter på prækonkurrencetadiet. De samme tærskelværdier finder anvendelse for støtte til gennemførelse af et vigtigt projekt af europæisk interesse og til projekter, hvortil der både ydes statsstøtte og EU-støtte.

For yderligere information se <http://europa.eu.int/scadplus/leg/da/lvb/l26077.htm> og EF-Rammebestemmelser for statsstøtte til forskning og udvikling EFT C 45, 17.2.1996 http://europa.eu.int/comm/agriculture/stateaid/leg/c96_da.pdf

Energinet.dk tolker ovenstående regler for statsstøtte således, at forskning og udviklingsaktiviteter kan støttes med op til 75 % af de samlede projektomkostninger og demonstrationsaktiviteter kan støttes med op til 50 % af de samlede projektomkostninger. **Ved afvigelser herfra skal projektansvarlig virksomhed/institution gøre opmærksom herpå i perioderapporter og afslutningsrapport**

11. Lovgrundlag

Energinet.dk er forpligtet efter § 29 i lov om elforsyning til at sikre gennemførelsen af den nødvendige forskning, udvikling og demonstration (FUD) for udnyttelsen af miljøvenlige elproduktionsteknologier.

- Forsknings-, udviklings- og demonstrationsprojekter, som er nødvendige for udnyttelse af miljøvenlige elproduktionsteknologier herunder udvikling af et miljøvenligt og sikkert elsystem, jf. bekendtgørelse nr. 1463 af 19. december 2005 om systemansvarlig virksomhed og anvendelse af eltransmissionsnettet m.v. udstedt med hjemmel i elforsyningsloven, lov bekendtgørelse nr. 286 af 20. april 2005 om lov om elforsyning med senere ændringer.

Reglerne revideres normalt en gang om året for justering af procedurer og ajourføring i henhold til lovændringer m.v. Reglerne er enslydende for ForskEL- og Elforskprogrammet, administreret af hhv. Energinet.dk og Dansk Energi - Net.

Dette regelsæt erstatter tidligere regelsæt for PSO-støtte hos Energinet.dk og gælder for samtlige projekter med kontrakt dato efter 11. juni 2002, jf. §22, stk. 3 i bekendtgørelse nr. 1463 af 19. december 2005.

Yderligere oplysninger kan indhentes hos:

Energinet.dk Fjordvejen 1-11

7000 Fredericia
Att.: PSO F&U-sektion
E-mail: forskel@energinet.dk
www.energinet.dk

samt den fælles energiforskningsportal www.energiforskning.dk